

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 277/2012-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. Š. D., B., a advokátom Mgr. T. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv na informácie a slobodu prejavu zaručených v čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 248/09 z 29. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2011 doručená sťažnosť spoločnosti P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv na informácie a slobodu

prejavu zaručených v čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 248/09 z 29. marca 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 427/04 konal Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) o návrhu doc. JUDr. Ing. V. L., CSc. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorým sa proti sťažovateľke domáhal „*ospravedlnenia a nemajetkovej ujmy vo výške 16 596,96 EUR*“ za uverejnenie „*nepráv*“ o jeho osobe v článku zverejnenom sťažovateľkou v denníku S. 10. februára 2003 pod názvom „*I. L., vynálezca*“. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 C 427/04 z 21. apríla 2009 uložil sťažovateľke povinnosť uverejniť v denníku S. bezplatne ospravedlnenie sa navrhovateľovi v okresným súdom stanovenom znení a rozsahu, tiež sťažovateľke uložil povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy konania a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol.

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napádaným rozsudkom sp. zn. 5 Co 248/09 z 29. marca 2011 potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil iba odvolaním sa na rozsudok okresného súdu v inej veci vedenej pod sp. zn. 14 C 636/04 z 18. októbra 2006 aplikujúc pritom ustanovenie § 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého „*Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.*“. V predmetnom konaní (na ktoré sa krajský súd odvolával, pozn.) vedenom pod sp. zn. 14 C 636/04 konal okresný súd o identickom návrhu navrhovateľa ako v prípade sťažovateľky s tým rozdielom, že v tomto prípade návrh navrhovateľa smeroval nie proti vydavateľovi (sťažovateľke) sporného článku v denníku S., ale smeroval priamo proti novinárke, ktorá bola autorkou sporného článku zverejneného v denníku S. 10. februára 2003 pod názvom „*I. L., vynálezca*“. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 14 C 636/04 z 18. októbra 2006 uložil dotknutej novinárke, aby na jej náklady navrhovateľ uverejnil v denníku S. ospravedlnenie v okresným súdom určenom znení a rozsahu, a tiež dotknutej novinárke uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v sume 50 000 Sk za uverejnenie nepráv o jeho osobe.

V súvislosti s napádaným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 248/09 z 29. marca 2011 sťažovateľka namieta, že krajský súd jej odňal právo konať pred súdom, a to v dôsledku jeho viacerých procesných, ako aj hmotnoprávných pochybení. Podľa sťažovateľky krajský súd nesprávne aplikoval na daný prípad ustanovenie § 159 ods. 2 OSP, pretože v danom prípade rozsudok v inej veci, v ktorej sťažovateľka nebola ani len vedľajším účastníkom konania, nemohol byť pre krajský súd „záväzný“ vo veci sťažovateľky, pretože týmto iným rozsudkom sú zaviazané iné orgány, len pokiaľ ide o úpravu pomerov medzi účastníkmi tohto konania, a nie vo vzťahu k iným osobám, ktoré účastníkmi konania neboli. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka ďalej uviedla, že ak by sa aj stotožnila s názorom krajského súdu, ktorý v napádanom rozsudku konštatoval „totožnosť predmetu konania“ v inej veci, na ktorú sa odvolal, s vecou sťažovateľky, potom by mal okresný súd z dôvodu „res iudicata“ návrh navrhovateľa proti sťažovateľke odmietnuť, a nie o ňom meritórne rozhodovať. Vzhľadom na uvedené pochybenie krajského súdu, ktorý sa uspokojil iba so zisteniami v inej veci, sťažovateľka tiež namieta, že v dôsledku toho sa krajský súd vôbec nevysporiadal s jej argumentáciou v jej veci a v podstate jej argumentáciu vzhľadom na dokazovanie v inom konaní, ktorého ani nebola účastníčkou, úplne odignoroval. V dôsledku chýbajúceho adekvátneho dokazovania tak podľa sťažovateľky došlo k tomu, že krajský súd a pred ním ani okresný súd sa vôbec nevysporiadali s otázkou pravdivosti, resp. nepravdivosti zverejnených sporných údajov, ani s tým, či tieto údaje mali charakter faktov alebo boli iba hodnotiacimi úsudkami, tiež podľa sťažovateľky sa nevysporiadali ani s tým, či v danom prípade vzhľadom na postavenie navrhovateľa, ktorý zastával vysoké verejné funkcie, a teda sa tak „dobrovoľne“ vzdal časti svojho súkromia, resp. bol pre verejnosť viac sledovanou osobou, bolo namieste obmedziť slobodu prejavu sťažovateľky, a napokon podľa sťažovateľky nebolo tiež preukázané, či práve dotknutým článkom došlo k zásahu do osobnostných práv navrhovateľa, keďže ten sa sám na pojednávaní vyjadril, že k zhoršeniu jeho postavenia v spoločnosti, resp. k nahliadaniu verejnosti do jeho súkromia došlo v dôsledku viacerých novinových článkov. Z uvedených hľadísk je podľa sťažovateľky napádaný rozsudok krajského súdu neodôvodnený a arbitrárny.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 248/2009 zo dňa 29. 03. 2011 bolo porušené právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 248/2009 zo dňa 29. 03. 2011 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd V Bratislave je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 EUR.“

Sťažovateľka si voči krajskému súdu uplatnila aj nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na

prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v tej spojitosti aj základných práv na informácie a slobodu prejavu zaručených v čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 248/09 z 29. marca 2011, k porušeniu ktorých malo dôjsť tým, že krajský súd odňal sťažovateľke ako účastníčke konania možnosť konať pred súdom. Odňatie možnosti konať pred súdom vzhliada sťažovateľka v tom, že krajský súd podľa nej porušil princíp legálnosti súdneho konania, zásadu kontradiktórnosti a zásadu rovnosti účastníkov konania. Sťažovateľka namieta, že v dôsledku postupu krajského súdu nemohla uplatniť svoje práva, resp. že krajský súd postupoval a rozhodoval vo veci zmätočne, spôsobom popierajúcim čo do obsahu jej procesné, ako aj hmotné práva. Podľa sťažovateľky v dôsledku toho, že krajský súd na jej vec bez ďalšieho aplikoval rozsudok z inej veci (sp. zn. 14 C 636/04 z 18. októbra 2006) vydaný v konaní, kde sťažovateľka nebola účastníčkou konania, bolo sťažovateľke taktiež zabránené konať pred súdom, čím bola popretá zásada kontradiktórnosti konania a tiež princíp rovnosti zbraní účastníkov súdneho konania. V konečnom dôsledku sťažovateľka odňatie možnosti konať pred súdom vidí aj v tom, že právny záver krajského súdu logicky nevyplýva zo skutkových zistení, čím jej bolo upreté právo dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia procesným právom stanoveným spôsobom, a napokon sťažovateľka namieta, že v odôvodnení napádaného rozsudku sa krajský súd vôbec nezaoberal jej argumentmi.

V súvislosti s napádaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na skutočnosť, že ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (zákon č. 99/1963 Zb.

Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity.

Podľa zistenia ústavného súdu z listu okresného súdu sp. zn. Spr. 3604/2012 z 2. augusta 2012 sťažovateľka proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 5 Co 248/09 z 29. marca 2011 (vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 15 C 427/04, pozn.) podala dovolanie a z tohto dôvodu sa spis od 13. septembra 2011 nachádza na (dovolacom) Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v súčasnosti vo veci koná pod sp. zn. 5 Cdo 176/2011.

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že sťažovateľka podaním dovolania proti označenému rozhodnutiu krajského súdu, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozhodnutí v tej istej veci (m. m. II. ÚS 492/2010, IV. ÚS 363/08, IV. ÚS 228/2010).

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu v čase pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľkou využitý, ako predčasné (m. m. IV. ÚS 228/2010, IV. ÚS 311/2010).

V tejto súvislosti už ústavný súd judikoval (napr. I. ÚS 239/09, II. ÚS 492/2010, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o dovolaní bude v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (krajského súdu), s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je dôvodné, aby sťažovateľka v prípade, ak podala dovolanie, zároveň podala aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno

sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu odmietnuť pre jej oneskorenosť (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body č. 51, 53, 54).

Inými slovami, v prípade, ak by bola sťažovateľka v konaní o dovolaní neúspešná z procesných dôvodov (t. j. ak by jej dovolanie bolo odmietnuté, pozn.), môže sa v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu podaním novej sťažnosti opätovne domáhať aj preskúmania rozhodnutia krajského súdu, ktoré dovolaniu predchádzalo.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaného rozhodnutia, ako aj rozhodnutie o priznaní finančného zadosťučinenia či úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2012